

Felelősség és felelősség:
A Szegedi Hírlap szerkesztője: Dr. V. Ferencz (Pö-
töskötővel szemben.) Tele-
fon 13-13. A "Szeged" megjele-
nési kifizetése minden
nap. Egyes szám ára 2000 ko-
rona. Előfizetési árak: Egy
évesre helyben 40000, külső-
re és vidéken 45000 kor.

SZEGEDI

Előfizetési árak: Félhasabon 1
mm. 400, egy hasabon 800
másfél hasabon 1200. Szöveg-
közti 25 százalékkal drágább
Apróhirdetés 10 szög 6000
kor. Szövegközti közlemé-
nyek soronként 6000 korona.
Családi értékesítés 45000 kor.

V. évfolyam.

Szeged, 1924 szeptember 20, SZOMBAT.

215-ik szám.

A lappangó drágaság.

Négy számot idéztünk. Januárban 6946 volt a megélhetés szorzószáma, márciusban 10.844, júniusban 17.137, szeptemberben pedig 19.547. Ezek a számok a drágaság növekedését fejezik ki, egyben pedig azt, hogy a megnevezett hónapokban a békeösszegnek hányszorosát kellett az életfenntartásra fordítani. Pusztán ezekből a számokból két fontos következtetést lehet levonnunk. Az egyik az, hogyha van valaki, aki pontosan megkapja a békebeli fizetését, vagy ugyanannyit keres, mint békeben — pedig az ilyenek ugyancsak kevesen vannak —, legalább husz százalékkal kénytelen az igényeit leszorítani. Ennyivel kevesebb a papírkoronára átszámított békekoronának a vásárló értéke. A másik megállapítás az, hogy a márciustól csaknem állandó koronaárfolyam mellett a drágaság csaknem a duplájára növekedett. Stabil korona, szanalás és külföldi kölcsön nem tudták a drágulás processzusát megakasztani.

Megváltozott azonban a drágaság jellege. A háboruból és a háboru utáni időben a drágulás becstületes, nyílt jelenség volt. Rohanást jött és hősi nekilendüléssel foglalta el az egyes pozíciókat. Sokat nem használt ugyan, de legalább az érdekeltek tudták, hogy mikor és melyik oldalon védekezzenek ellene. Még a kormány is kötelességének érezte, hogy cselekedjék a polgárok nagy többségének érdekében, akik a fogyasztók kategóriájába tartoznak. A mostani drágulás lappangva jön, mint a betegség. Ma megdrágul néhány koronával a buza, holnap a ruha ára emelkedik, holnapután ezer koronát kérnek a kávéházban a zsemlyéért, rákövetkező nap emel a borbély, azután emeli a Nemzeti Bank a kamatlábát, megdrágul a kukorica, a disznó, a zsír és megdrágul az élet, anélkül, hogy mód volna a védekezésre és volna, akihez segítségért kiálthatnának, akiket vízbefulladásra ítélt a sors.

A két következtetést kiegészíti egy tapasztalat, amelyet megerősíthetnek mindazok a magyar vándormadarak, akik mostanában tértek vissza külföldi utjukról, nyaralásukról. Nyugaton, az egy Németországot kivéve, ahol azonban speciális okai vannak a drágaságnak, mindentől olcsóbb az élet, mint Magyarországon. Trouvilleben olcsóbban lehet nyaralni, mint a Balaton melletti falvakban és fele összegből meg lehet ebédelni Bécsben, mint Budapestén. A helyzet eilenkezőre változott. A rossz valutájú Magyarország lett drága és szor, akik nagy pénzben többet keresnek, kevesebbet kénytelenek megélhetésükre költeni.

Ha az okát keressük a drágaságnak és a gazdához, az iparshoz, vagy a kereskedőhöz fordulunk, mindegyik készséggel nyújt magyarázatot és felvilágosítást. A lappangó drágulásnak mindig a másik az oka. Esetleg az adó, a vasut, az állam. Az állam pedig visszahárítja a drágulás ódiáját polgáraitra és azt mondja, hogy kénytelen az adókat és szolgáltatásainak díját szüntelenül felfelé srófolni, mert különben tisztviselői, akik hatvan százalékat emésztik meg az állami kiadásoknak, nem tudnának megélni. Így képződik a circulus vitiosus, az archimedesi csavar, amely elől nincsen menekvés.

Kétségtelen, hogy közgazdasági életünk beteg. Mert normális állapotnak nem lehet tekinteni azt, hogy olyan cikkeket, amelyeket Magyarországól visznek ki a külföldre, vagy amelyeket a külföldön magyarországi nyersterménekből és félgyártmányokból állítanak elő, odakint olcsóbbak, mint a termelő országban. Egyáltalán nem túlzás ugyanis, ha ezt a tényt megállapítás formájában lezöggeljük. Egyáltalán nem jogosulatlan kívánság viszont a közönség részéről, ha a hatóságok és az állam felé fordul, hogy a drágaságnak a megfékezésére történjék valami. Az eredményt ugyan alig merjük garantálni. A sok drágasági akció mindeddig

csak zajos sikertelenségekkel zárult. Ha valaki fellebbentette a fátvált a számtalan ankét, tanácskozás és bizottsági ülés fölött, csak szó, türes szó volt alattiuk.

Igaz, hogy vannak a drágaságnak olyan tényezői, amelyeket semmiféle ankéttal megszüntetni nem lehet. Ezekre a tényezőkre még nem is igen szoktak rámutatni, mert nem szolgálnak a népszerűségnek a gyarapítására. Ilyen tényező az, hogy nálunk még mindig keveset dolgoznak és aki dolgozik, túl nagy hozadékot követel kevés munkája számára. Egy másik tényező az, hogy ipari termelésünk nagyon szét van forgatódva, az üzemek kicsinyek és csekély mennyiségű előállított termelvény hasznának kell biztosítani az üzem tulajdonosának olyan megélhetését, aminőt külföldön sokkal nagyobb

üzemek nyújtanak. Megváltozott a verseny logikája is. A szabad verseny ma nem az árak leszorítását jelenti, hanem az emelésnek az eszköze. Ha Örsz néni drágábban adja a tejet, Mari néni szabadon követi a kellemes példát. Egy még további tényező, amelynek jelentőségét szintén nem lehet alábecsülni az, hogy nálunk minden drágítási kísérletnek akad közéleti védelmezője és csak nagyon kevés emberben van meg a bátorság ahhoz, hogy nyíltan, becsületesen megmondja a véleményét és ennek megfelelően cselekedjék. Mellétekintetek, népszerűségi szempontok így játszanak bele nálunk a drágaság kérdésébe. Ezek a drágaságnak a lelki tényezői, melyet a szenvedő alanyok szintén a zsebükön és gyomrukön kénytelenek megérezni.

A Saar-vidéket még nem üritették ki.

Genf, szeptember 19. A nemzetek szövetségének tanácsa ma délelőtti nyilvános ülést tartott. Salandra felolvasta a Saarvidék kormánybizottságának június 16-án kelt válaszát, amelyben a kormánybizottság ismételtelen kijelenti,

hogy a rend fentartása érdekében a francia csapatok mindaddig nem nélkülözhetők, amíg a Saar-vidéki csendőrség létszámát háromezzerre fel nem emelték. Ez pedig pénzügyi nehézségekbe ütközik.

Amerikai bankárok a háborus felelősség kérdésének fölvetése ellen

Páris, szeptember 19. A Journal berlini jelentése szerint több amerikai bankár értesítette a birodalmi kormányt, hogy a háborus felelősség ügyében tervbeveti jegyzék elküldése

rendkívül ártana a kölcsönnek. Ha a jegyzéket mégis átadnák, a bankárok nem fognak résztvenni a kölcsön jegyzésében.

Az angol-német kereskedelmi szerződés

London, szeptember 19. Az angol kormány ismét megfontolás alá veszi az angol-német kereskedelmi szerződések megújításának kérdését. Mint tudvalevő, Nagybritannia a versaillesi szerződés alapján a többi szövetségesrel együtt Németország részéről legtöbb kedvezményes elbánásba részesül. Ennek a rendelkezések

azonban nemsokára hatályukat veszítik és meg-
egyeztést kell kötni az angol kormánnyal a ke-
reskedelem felvételéről. Végleges szerződést
még nem készítettek, de a berlini angol nagy-
követ kíséreltében bizonyos javaslatokat tett
és ezeket közvetlen megbeszélés alá fogják venni.
A tárgyalások a jövő évben Berlinben lesznek.

Október elsejétől kezdve délután is lesz hivatal a városnál.

Beszélgetés a polgármesterrel budapesti utjáról, a létszámcsökkentésről és egyéb városi ügyekről.

Szeged, szeptember 19. (Saját tudósítónktól.) A polgármester, aki csütörtökön reggel utazott fel Budapestre, este a gyorsvonattal már visszaérkezett és pénteken reggel már meg is jelent hivatalában. Szokás szerint bekopogtattunk hozzá, hogy megérdeklődjük „budapesti útjának eredményeit”.

— Azt már megírták — mondotta —, hogy a közmunkák ügyében összehívott megbeszélésen képviselőnk Szeged városát és hogy a népjóléti miniszter erre a célra tízmilliárd korona kedvezményes kölcsön kieszközlését ígérte meg a törvényhatóságok számára. A törvényhatóságok képviselői egyenként nyilatkoztak a megbeszélésen, hogy a rossz termés miatt nyomorba jutott mezőgazdasági munkások keresettség juttatása céljából részt kívánnak-e venni ebben a közmunka-akcióban és mennyi kedvezményes kölcsönre reflektálnak. Több vármegye képviselője úgy nyilatkozott, hogy törvényhatósága területén nincs nyomor, nincs munkanélküliség, tehát nem óhajt résztvenni az akcióban. Volt azonban olyan törvényhatóság is, hogy melyik, azt nem árulom el, amely kétszázötvenmilliárd kedvezményes kölcsönre jelentette be igényét. Érdekes volt Debrecen esete is. Az egész Hajdumegye hárommilliárdot kért, Debrecen maga tízenötmilliárdra tart igényt a kilátásba helyezett tízmilliárdból. Én Szeged város számára kétezerhatszázmillió korona kölcsönt kértem. A város területén ugyanis körülbelül ezer olyan család él négyezer családtaggal, amely a rossz termés miatt nem tudta megkeresni mezőgazdasági munkával a nyáron a télire valót és a munkaalkalmak hiánya miatt

nem is lesz alkalmuk arra, hogy ezután keresse meg. A pénzből utat építenék, elsősorban azt az utat fejeznék be, amelynek építését éppen a pénzkészlet kimerülése miatt hagytuk abba. Hogy megkapjuk-e ezt a 2700 milliót, nem tudom, mert hát a népjóléti miniszter mindössze tízmilliárdot ígért, de akár mennyit kapunk, azt elfogadjuk, ha elég kedvezőek lesznek a feltételek, mert a pénzre szükség van a nyomor-
enyhítés céljából.

— Ezenkívül eljár-e még valami más városi ügyben is Budapestén? — kérdeztük a polgármestert.

— Persze, hogy eljárám és csodamódon sokat végeztem. Az alatt a három óra alatt, ami rendelkezésemre állt, voltam a népjóléti, kereskedelmi, belügy- és pénzügyminisztériumokban, meg a kultuszban is. De azt egyelőre nem mondhatom meg, hogy milyen ügyben, mert attól tartok, hogy kontrakariroznak.

— Az egyetem?

— Nem, nem. Nem olyan nagyon fontos ügy.

— Akkor a tanítványválasztások...

— Viz, viz. Nem mondom meg úgy se.

Megkérdeztük az eredménytelen faggatás után a polgármestert, hogyan hajlják végre Szegeden a belügyminiszternek a városok háztartásának rendezésére és egyensúlyozására vonatkozó rendeleteit.

— Elsősorban a létszámmapaszító bizottságot hívom össze az újabb létszámcsökkentés ügyében. Mert hát a létszámot feltétlenül csökkenteni kell. Megparancsolta a miniszter, hogy a város a jövőben csak egy ügyészt tarthat. Nekünk három ügyészünk volt. Egyet már meg-